

T.C.

UYUŞMAZLIK MARKLEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1984/149

KARAR NO : 1984/460

ÖZET : 1-)Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunan ve askerî yargı yerinde görülmekte olan dava ile 1402 Sayılı Yasa'nın 13/b,CMUY.nın 3. ve 353 Sayılı Yasa'nın 18.maddelerindeki bağlantı koşulunu içeren suçlara ait davanın askerî yargı yerinde,
2-)Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmayan suça ait davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Asım Güney,Erdal Aydemir

O L A Y : 18.12.1979 gecesi Keşan Büyükcami karşısındaki Mehmet Gürta-

lının çalıştırdığı kahvenin yakınında iki gurup arasında fraksiyon ayrılığından ötürü kavga olduğu,tabanca sesleri duyulduğu,durumun emniyete haber verilmesi üzerine polis memuru Ali Hatipoğlu'nun kullandığı oto ile sanık polis memuru Asım Güney'in olay yerine geldikleri,civarda kimseleri görmemeleri üzerine sokaklarda arama yapmaya başladıkları,bir dar sokak içerisinde bir şahsın kaçmakta olduğunu görmeleri üzerine karanlıkta "polis dur" biçiminde bağurdıkları ve sanık polis Asım Güney'in elindeki silâhla ateş ettiği ve daha sonra maktûl Çetin Gülver'i başından yaralanmış olarak yerde yatar vaziyette buldukları,adı geçen maktûlü hastaneye götürmelerine rağmen kurtarılamayarak öldüğü iddiaları ile sanıklar hakkında Keşan C.Savcılığı'nca ilk soruşturma yapılması istemi ile kamu davası açılmış,Keşan Sorgu Hakimliği'nin 26.12.1980 günlü,1979/127,1980/7 sayılı kararı ile de;sanıkların eylemlerine uyan TCY.nın 448.,(sanık Asım Güney için) 551.,6136 Sayılı Yasa'nın değişik 13.maddeleri uyarınca cezalandırılmaları için haklarındaki son soruşturmanın Edirne Ağır Ceza Mahkemesinde açılıp yapılmasına karar verilmiştir.

Edirne 2.Ağır Ceza Mahkemesi:7.9.1983 günü,Esas 1980/58,Karar 1983/198 sayı ile;sanıklardan Erdal Aydemir'in yasa dışı dernek üyesi olması ve ayrıca Trakya Demokratik Birlik adlı siyasî gazetenin 28.12.1979 günlü nüshasındaki ideolojik amaçla bildiri gözönüne alınarak davaya sıkıyönetim askerî mahkemesinde bakılıp bakılmıyacağı hususunun İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığından dosya gönderilmek suretiyle sorulmuş olduğu,anılan komutanlığın 1.6.1983 günlü yazıları ile polis memuru Asım Güney'in sıkıyönetim görevlisi olup,sıkıyönetim hizmet ve görevinin ifası sırasında suçu işlemiş olması,

.../...

diğer sanık Erdal Aydemir'in de YDGD mensubu olup hakkında komutanlıkça soruşturma emri bulunması nedenleriyle davaya bakma görevinin sıkıyönetim askerî mahkemesine ait bulunduğunun belirtilmiş olması nedeni ile görevsizlik kararı vermiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askerî Mahkemesi:27.3.1984 günü,1984/2-130 sayı ile;davada iki ayrı olay bulunduğu,bunlardan birincisinin olay gecesi Keşan Büyükcami karşısındaki kahvenin yanında bir kavga olayının meydana geldiği, bu olayda sanıklardan Erdal Aydemir'in silâh kullandığı,ikinci olayın ise silâh seslerinin duyulduğunun karakola bildirilmesinden sonra göreve çıkan ve olay yerine gelen polis otosunda bulunan sanık Asım Güney'in arkasından "dur" diye ihtar etmesine rağmen durmayan maktüle ateş etmesi sonucu ölümüne neden olduğu biçiminde bir görünüm arz ettiği,sanıklara atılı suçların 1402 Sayılı Yasa'nın 13/a maddesindeki sürede işlenmediği, 13/b maddesindeki irtibat koşulunu içermediği gerekçeleriyle görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece,her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 Sayılı Yasa'nın 14.maddesinde belirlenen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuş,dosya İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığı'nın 23.8.1984 günlü,1984/283 sayılı yazısı ekinde Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü;Bervet Tüzün'ün Başkanlığı'nda,Y.İsmet Ayer,A.Mazhar Akman,A.Cemal Gögüş,Necati Karakiş,Ergun Argon ve Muammer Aksüt'ün katılmaları ile yaptığı 5.11.1984 günlü toplantıda,geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan;toplantıya,Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Önder Ayhan'ın sanık Erdal Aydemir'e ilişkin davada adli,sanık Asım Güney'e ilişkin davada ise askerî yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Suçlar,tüm yurttta 12.9.1980 günü ilân edilen sıkıyönetimden üç aydan daha önceki bir tarihte,18.12.1979'da Edirne'nin Keşan ilçesinde işlenmiştir.

Olay,aralarında fraksiyon ayrılığı bulunan iki sol görüşlü gurubun münakaşa ve kavga ettikleri sırada silâh sesleri duyulması ve durumun karakola haber verilmesi üzerine,olay yerine gelen polislerden Asım Güney'in bir ara sokakta kaçışma sesleri duyması ve karanlıkta "dur" ihtarına uymayan Çetin Gülver adlı kişiye ateş ederek ölümüne neden olmasından ibarettir.

.../...

[Handwritten signature]

Yukarıda da görüldüğü gibi davada iki ayrı olay söz konusudur. Görevli yargı yerinin belirlenmesinde; atılı suçların sıkıyönetim ilânından önce işlenmesi nedeni ile 1402 Sayılı Yasa'nın 13. ve sanık polis memurunun sıkıyönetim görevlisi olup olmaması açısından da 14. maddelerinin bir arada gözönünde tutulması, her olayın sıkıyönetim yasa-sı hükümleri karşısında ayrı ayrı değerlendirilmesi gerekir. Şöyleki;

1-) Bunlardan birincisi Yurtsever Devrimci Gençlik Derneği (YDGD) ve İlerici Gençler Derneği (İGD) mensubu olan sanıkların ideolojik görüş ayrılığı nedeni ile kavga ettikleri sırada Yurtsever Devrimci Gençlik Derneği Başkanı ve Yönetim Kurulu üyesi olan sanık Erdal Aydemir'in taşıdığı silâh ile havaya üç el ateş etmesi olayıdır.

Bu olayda, sanığın ruhsatsız silâh taşıması ve ateş etmesine ilişkin suçları-nın terör yaratma amacına yönelik ideolojik kökenli şiddet eylemi niteliğinde olduğu, bu yönü ile sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunduğu kuşkusuzdur.

Bu durumda, suçun 1402 Sayılı Yasa'nın 13/a maddesinde öngörülen üç aylık sürenin dışında işlenmiş olmasına karşın, dosya içeriğinde yer alan belgelerden; sanığın İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Numaralı Askerî Mahkemesince gizli örgüte üye olmak suçundan TCY.nın 141/1. maddesi uyarınca cezalandırılması istemi ile açılan davada sekiz yıl ağır hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verilmiş olduğunun anlaşılması nedeni ile, 1402 Sayılı Yasa'nın 13/b maddesinde öngörülen ortak genel amaç bağlantısının ötesin-de elkonulup sonuçlandırılmış bir dava ile CMUY.nın 3 ve 353 Sayılı Yasa'nın 18. maddelerinde öngörülen bağlantının da gerçekleşmiş olması açısından davanın askerî yargı yerin-de görülmesi gerekir.

Bu nedenle, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askerî Mahkemesi'nin görevsizlik kararının sanık Erdal Aydemir'e ilişkin kısmının kaldırılmasına karar veril-melidir.

b-) İkinci olay ise, durumun kazakola haber verilmesi üzerine, olay yerine ge-len polis otosunun orada kimseyi bulamaması, sokaklarda arama yapmaya başlaması, dar sokak-lardan birinden geçmekte olduğu sırada ayak sesleri duyulması ve sokakta bir takım kişi-lerin kaçıştıklarının görülmesi üzerine, otodan inen sanık polis memuru Asım Güney'in "dur" diye ihtarda bulunması, buna uymayan maktûle ateş ederek ölümüne neden olmasıdır.

Bu olayda, sanık polis memurunun sıkıyönetim görevlisi olduğu ve sıkıyönetim hizmet ve görevinin yapılması sırasında suçu işlediği, gerek İstanbul Sıkıyönetim Komutan-lığının D.D:39'da yer alan 1.6.1983 günlü, 1983/983 Ad.Müş. sayılı yazısında, gerekse Edir-ne 2. Ağır Ceza Mahkemesinin görevsizlik kararında ileri sürülmüş ise de; Keşan ilçesinin bağlı olduğu Edirne ilinde sıkıyönetim 12.9.1980 de ilân edilmiştir. Ayrıca, incelenen dos-

.../...

ya içeriğinde sanığın sıkıyönetim hizmeti yaptığını gösteren bir görev belgesinin de varlığına rastlanmamıştır.

Bu durumda, sanık polis memurunun sıkıyönetim görevlisi olduğu, atılı suçta sıkıyönetim hizmet ve görevinin yapılması sırasında işlediği ve bu nedenle de 1402 Sayılı Yasası'nın 14. maddesi uyarınca askerî yargı yerinde yargılanması gerektiği düşünülemez.

Böyle olunca, sanık Asım Güney'e atılı kasten adam öldürme suçuna ilişkin davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiğinden, Edirne 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının bu sanığa ilişkin kısmının kaldırılmasına karar verilmelidir.

Bu görüşe A. Cemal Göğüş katılmamıştır.

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre sanıklardan Erdal Aydemir'in Askerî Yargı yerinde, diğer sanık Asım Güney'in ise adli yargı yerinde yargılanmaları gerektiğine, bu nedenle İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askerî Mahkemesi'nin 27.3.1984 günlü, 1984/2-130 sayılı görevsizlik kararının sanık Erdal Aydemir'e ilişkin kısmının ve Edirne 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 7.9.1983 günlü, Esas 1980/58, Karar 1983/193 sayılı görevsizlik kararının ise sanıklardan Asım Güney ile ilgili kısmının kaldırılmasına üyelerden Ahmet Göğüş'ün karşı oyu ve oyçokluğuyla 5.11.1984 gününde kesin olarak karar verildi.

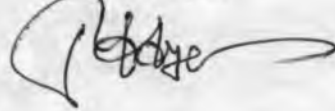
Başkan

Servet Tüstin

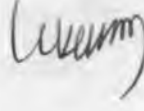
Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

A. Mazhar Akman

Üye

A. Cemal Göğüş

Üye

Necati Karakış

Üye

Ergun Argon

Üye

Muammer Aksüt

Bu kararın
19.11.1984

